

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 506/2011-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., Advokátska kancelária, P., vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 17 Co 104/2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2011 osobne do podateľne doručená sťažnosť P. J., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a 4 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 11 ods. 1 a 4 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a

základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 17 Co 104/2010.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa domáhal vysporiadania práv k neoprávnenej stavbe bytového domu, ktorého spoluvlastníkmi sú žalovaní a ktorý je postavený na pozemku vlastnícky patriacom sťažovateľovi. Sťažovateľ sa opieral o ustanovenie § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka a žiadal, aby boli žalovaní zaviazaní zaplatiť mu spoločne a nerozdielne sumu 996 302,17 Sk (33 071,17 €) ako všeobecnú hodnotu vecného bremena vyčíslenú na základe znaleckého posudku. Rozsudkom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 11 C 97/07-82 zo 14. novembra 2007 bola žaloba sťažovateľa po prvýkrát zamietnutá. Rozsudkom krajského súdu č. k. 5 Co 6/2008-153 z 25. septembra 2008 bol potvrdený rozsudok okresného súdu, pokiaľ ním bola zamietnutá časť žaloby týkajúca sa zriadenia vecného bremena, a vo zvyšku bol rozsudok zrušený a vec vrátená okresnému súdu na ďalšie konanie. Ďalším rozsudkom okresného súdu č. k. 11 C 97/2007-217 zo 4. februára 2009 bola žaloba opäť zamietnutá, a to vo vzťahu k požadovanej finančnej náhrade za zriadenie vecného bremena. Uznesením krajského súdu č. k. 5 Co 81/2009-252 z 24. septembra 2009 bol rozsudok okresného súdu zrušený a vec opätovne vrátená na ďalšie konanie. V odôvodnení uznesenia krajský súd okrem iného uviedol, že je potrebné prisvedčiť všetkým odvolacím argumentom sťažovateľa, keďže sú dôvodné. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 11 C 97/2007 z 30. júna 2010 bola žaloba znova zamietnutá. Napokon rozsudkom krajského súdu sp. zn. 17 Co 104/2010 z 18. augusta 2011 bol rozsudok okresného súdu potvrdený.

Podľa názoru krajského súdu nie je možné vysporiadať v danom prípade vzájomný vzťah medzi vlastníkami stavby a vlastníkom pozemku na základe ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka, pretože uvedený vzťah bol vysporiadaný zriadením vecného bremena zo zákona podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), a teda nie je možné vysporiadať niečo, čo už je vysporiadané. Sťažovateľ preto nechápe, prečo uvažovali všeobecné súdy o vysporiadaní vzťahu buď prikázaním stavby do vlastníctva sťažovateľa, alebo prikázaním pozemku do vlastníctva žalovaných, ak je už

vzťah vysporiadaný podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov. Krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení č. k. 5 Co 81/2009-252 z 24. septembra 2009 uviedol, že je potrebné prisvedčiť všetkým odvolacím argumentom sťažovateľa, pretože sú dôvodné. Krajský súd neodôvodnil, prečo v konečnom rozsudku zaujal odlišný právny názor ako v už uvedenom uznesení. Pritom rozdielne rozhodovanie rôznych senátov krajských súdov v obdobných veciach je nežiaduce, a to najmä vtedy, keď k nemu dochádza nereflektovane, teda bez toho, aby boli protichodné skôr vyslovené argumenty uvážené a vyvrátené. O to viacej nežiaduce je rozdielne rozhodovanie toho istého senátu, a dokonca v totožnej právnej veci, ako je tomu aj v tomto prípade. Tým, že krajský súd nijako neodôvodnil svoj názorový posun, významne narušil princíp právnej istoty a legitímneho očakávania. Znamená to ľubovôľu odporujúcu princípu predvídateľnosti rozhodnutí orgánov súdnej moci, a tým aj princípu právnej istoty. Krajský súd opomenul, že v zmysle ustálenej judikatúry v ustanovení § 135c Občianskeho zákonníka sú uvedené iba riešenia spravidla prichádzajúceho do úvahy a nejde o taxatívny výpočet týchto riešení. Krajský súd napriek tomu nehľadal žiadne riešenie usporiadania pomerov účastníkov konania, a neposkytol tak sťažovateľovi súdnu ochranu. Tvrdenie, podľa ktorého v zmysle § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov došlo k vysporiadaniu neoprávnenej stavby bytového domu a finančná náhrada za zriadené vecné bremeno je jednorázová a patriaca len tomu vlastníkovi, ktorý pozemok vlastnil v čase zriadenia vecného bremena (teda ku dňu účinnosti zákona o vlastníctve bytov), treba považovať za neodôvodnené vybočenie zo štandardného výkladu, ktoré predstavuje interpretačnú svojvôľu. I keď je pravdou, že sťažovateľ nadobudol pozemok už zaťažený vecným bremenom podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov, neznamená to však, že zmenou vlastníctva došlo k vysporiadaniu neoprávnenej stavby bytového domu. Ustanovenie § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka neupravuje zriadenie vecného bremena za náhradu, ale vysporiadanie právneho vzťahu medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby. Ustanovenie § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov tento vzťah nevysporiadava, pretože iba zamedzuje vysporiadaniu právneho vzťahu podľa § 135c ods. 1 Občianskeho zákonníka odstránením stavby na náklady vlastníka stavby. Vysporiadať právny vzťah k neoprávnenej stavbe je možné len na návrh vlastníka pozemku, nie teda špeciálnym právnym predpisom (ustanovením § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov). Existencia zákonného vecného bremena znamená pri postupe podľa § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka len toľko, že

z titulu vysporiadania práv k neoprávnenej stavbe netreba vecné bremeno duplicitne zriaďovať. Sťažovateľ v konaní tvrdil, že právo na ochranu proti neoprávnenej stavbe sa nepremlčuje, a teda sa nepremlčuje právo vlastníka pozemku žiadať súd o vysporiadanie práv k neoprávnenej stavbe podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Až rozhodnutím súdu vydaným na návrh vlastníka pozemku dochádza k priznaniu náhrady v rámci vysporiadania práv k neoprávnenej stavbe. Stavbu bytového domu treba považovať i naďalej za neoprávnenú, keďže k vysporiadaniu práv k nej nedošlo. Tvrdenie, podľa ktorého je tu vecné bremeno dané účinnosťou zákona o vlastníctve bytov, pričom od jeho účinnosti mala plynúť premlčacia doba na uplatnenie nároku na finančnú náhradu, považuje sťažovateľ za svojvôľu. Právo na vysporiadanie práv k neoprávnenej stavbe sa nepremlčuje. Preto, pokiaľ o neoprávnenej stavbe nie je v príslušnom konaní rozhodnuté, nemožno právne vzťahy medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby považovať za vysporiadané. Nie je ani možné, aby sa premlčal nárok, ktorý vzniká až vydaním rozhodnutia súdu v príslušnom konaní. Navyše, podľa ustálenej judikatúry platí, že žalobu o vysporiadanie práv k neoprávnenej stavbe na cudzom pozemku nie je možné zamietnuť. Rozsudkom krajského súdu sp. zn. 1 Co 12/2010 z 21. apríla 2010 bolo potvrdené zamietnutie žaloby sťažovateľa, ktorým sa domáhal priznania čiastky 33 328 €. Nálezom ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 70/2011 z 23. júna 2011 bolo vyslovené porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru uvedeným rozsudkom, pretože podľa názoru ústavného súdu všeobecné súdy posúdili argumentáciu sťažovateľa iba s poukazom na § 23 zákona o vlastníctve bytov, teda bez toho, aby sa zaoberali dôsledkami, ktoré z takéhoto právneho posúdenia nároku sťažovateľa vyplývajú (najmä v súvislosti s otázkou nároku na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva vlastníka pozemku zriadením zákonného vecného bremena).

Sťažovateľ navrhuje vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy, listiny, dohovoru a dodatkového protokolu v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 17 Co 104/2010 s tým, aby bol rozsudok z 18. augusta 2011 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Napokon sa domáha náhrady trov konania vo výške 305,86 €.

Z uznesenia krajského súdu sp. zn. 5 Co 81/2009 z 24. septembra 2009 vyplýva, že ním bol zrušený rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 97/2007-217 zo 4. februára 2009 a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Podľa názoru krajského súdu predmetom konania je vysporiadanie vzťahu cudzej stavby na cudzom pozemku. Právo žiadať súd o rozhodnutie o neoprávnenej stavbe sa nepremlčuje a vychádza z ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka, ktoré je v pomere špeciality k ustanoveniu § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka upravujúcemu ochranu vlastníckeho práva. Nejde o konanie o náhradu za zriadenie vecného bremena. Je pravdou, že krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 97/2007-82 zo 14. novembra 2007 vo výroku o zamietnutí žaloby v časti, ktorou sťažovateľ žiadal zriadiť vecné bremeno, ale len z dôvodu, že v danom prípade bolo vecné bremeno zriadené zo zákona. Preto nie je ani správny záver okresného súdu, podľa ktorého predmetom konania ostala už iba finančná náhrada. Predmetom konania nie je len finančná náhrada, ale vysporiadanie podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Konštatovanie okresného súdu o tom, že v prípade sporného obytného domu ide o neoprávnenú stavbu, nie je zatiaľ preukázané, a je preto predčasné. Dôkazné bremeno preukázať neoprávnenosť stavby je na sťažovateľovi. Ďalej platí, že ak po zriadení neoprávnenej stavby uzatvorí vlastník pozemku a stavebník alebo neskôr, ak to nevykonal stavebník, vlastník bytov alebo obytného domu dohodu (bez ohľadu na existenciu vecného bremena podľa zákona o vlastníctve bytov), podľa ktorej vznikne právo mať naďalej na cudzom pozemku stavbu, nie je možné domáhať sa usporiadania vzťahu podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Na posúdenie tejto právnej otázky však zistený skutkový stav nepostačuje. Je úlohou okresného súdu vykonať vysporiadanie podľa § 135c Občianskeho zákonníka a zvoliť najúčinnějšíu variantu postupu.

Z rozsudku okresného súdu č. k. 11 C 97/2007-309 z 30. júna 2010 vyplýva, že ním bola žaloba sťažovateľa zamietnutá. Podľa názoru okresného súdu sťažovateľ sa domáhal vysporiadania podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Aplikácia tohto ustanovenia je na mieste vtedy, ak vzťahy nie sú usporiadané. V takom prípade je pravdou, že súd nie je viazaný žalobným petitom a vzťahy vysporiada čo najúčelnejšie. Ak však vzťah medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom neoprávnenej stavby je už nejakým spôsobom vysporiadaný (napr. dohodou), je samozrejmé, že už nie je možné rozhodnúť podľa § 135c

Občianskeho zákonníka, čo konštatoval aj krajský súd. Ten istý princíp platí aj v prípade, ak vzťah medzi vlastníkom neoprávnenej stavby a pozemku je vysporiadaný zákonným vecným bremenom tak, ako to je aj v danom prípade, keďže v prospech žalovaných bolo zriadené vecné bremeno vo forme práva stavby, vstupu a prechodu cez pozemok v zmysle § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov. Keďže účelom a zmyslom ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka je vysporiadanie spomínaného vzťahu, a pokiaľ tento vzťah je vysporiadaný zákonným vecným bremenom, nie je možné rozhodnúť podľa § 135c Občianskeho zákonníka, pretože nie je možné podľa tohto ustanovenia vysporiadať niečo, čo už vysporiadané je. Sťažovateľ výslovne odmietol tie spôsoby vysporiadania, ktoré sú demonštratívne uvedené v ustanovení § 135c Občianskeho zákonníka. Podľa súdnej praxe by mohlo dôjsť aj k prikázaniu pozemku do vlastníctva vlastníkov stavby za finančnú náhradu, ale aj tento spôsob by prichádzal do úvahy len so súhlasom sťažovateľa. Sťažovateľ však ani s touto možnosťou nesúhlasil. Odstránenie stavby nepochybne neprichádza do úvahy, a to okrem charakteru stavby slúžiacej na bývanie viacerým rodinám aj vzhľadom na špecifický vlastnícky vzťah, keďže žalovaní sú spoluvlastníkmi obytného domu, ale zároveň aj vlastníkmi jednotlivých bytov, ktoré sú samostatnými vecami v právnom slova zmysle. Tým nie je daná faktická možnosť rozhodnúť o niektorom spôsobe vysporiadania podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na tieto závery sa okresný súd opäť zaoberal len posúdením nároku s ohľadom na čl. 11 ods. 4 listiny. Aj keď v danom prípade zákon o vlastníctve bytov neuvádza, že vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné vychádzať aj z čl. 11 ods. 4 listiny a v kontexte s tým aj z podobnej úpravy § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka upravujúceho zriadenie vecného bremena za náhradu. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „in rem“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku, bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová, a teda nemá charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníctva mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno. Tento nárok je teda len jeden a má ho len ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý ho vlastnil v čase vzniku vecného bremena, v danom prípade v čase účinnosti zákona o vlastníctve bytov, teda 1. septembra 1993. Ďalší vlastník

zaťaženej nehnuteľnosti (v danom prípade sťažovateľ) už nadobudol pozemok aj s vecným bremenom, a preto nie je možné, aby ako ďalší nadobúdateľ už zaťaženého pozemku s už existujúcim vecným bremenom sa domáhal finančnej náhrady za jeho vznik. Bolo vecou pôvodného vlastníka pozemku, či si nárok na túto finančnú náhradu uplatní alebo nie. V zápornom prípade však nárok neprechádza na nového majiteľa ako kupujúceho. Možno poukázať aj na to, že určité finančné zadosťučinenie nového majiteľa zaťaženého pozemku je v tom, že spravidla kúpna cena pozemku zaťaženého vecným bremenom je nižšia ako u obdobného pozemku bez vecného bremena. Aj tento argument možno použiť pre záver o tom, že nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena má len vlastník nehnuteľnosti v čase vzniku vecného bremena. Bolo by v rozpore so zásadou dobrých mravov v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, aby nový majiteľ zaťaženého pozemku „získal“ na nižšej kúpnej cene pre vecné bremeno a zároveň by mal mať aj nárok na finančnú náhradu za toto vecné bremeno. Nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena je majetkovým právom a každé majetkové právo podlieha premlčaniu. V danom prípade platí všeobecná trojročná premlčacia lehota. Pre začiatok jej plynutia je rozhodujúci objektívny moment, kedy sa právo mohlo vykonať prvýkrát. Nepochybne sa právo prvýkrát mohlo uplatniť v deň účinnosti zákona o vlastníctve bytov, teda 1. septembra 1993. Trojročná lehota preto uplynula 1. septembra 1996, a keďže žaloba bola podaná až 27. apríla 2007, došlo k premlčaniu práva. Aj z tohto dôvodu bola žaloba zamietnutá. Aj v prípade režimu § 135c Občianskeho zákonníka právo požadovať vysporiadanie práv k neoprávnenej stavbe sa nepremľčuje, avšak nárok vyplývajúci z konštitutívneho rozhodnutia premlčaniu podlieha.

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 17 Co 104/2010 z 18. augusta 2011 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 97/2007-309 z 30. júna 2010. Podľa názoru krajského súdu je potrebné sa v celom rozsahu stotožniť s odôvodnením rozsudku okresného súdu. K výstižným dôvodom rozsudku okresného súdu nemieni krajský súd nič dodať a ani na nich nič zmeniť. Keďže nie je možné prikázať pozemok do vlastníctva vlastníkov stavby a ani opačne, vlastník pozemku nemá záujem o prikázanie stavby do jeho vlastníctva, nie je ani účelné stavbu odstrániť a neexistuje ani žiadny spôsob účelného vysporiadania tohto vzťahu medzi sťažovateľom a žalovanými, javí sa ako najoptimálnejšia

forma úpravy vzťahov (ak by napokon aj bolo pristúpené k takejto úprave) peňažná náhrada. Vo vzťahu k sťažovateľovi je potom potrebné aj vzhľadom na námietku premlčania opäť posúdiť, či aj toto plnenie nie je premlčané, pretože v danom prípade je premlčacia doba trojročná a plyní odo dňa, keď sa mohlo právo vykonať po prvýkrát. Po troch rokoch od vzniku skutkových okolností obmedzenia vlastníckeho práva vlastníka pozemku pohľadávka podlieha premlčaniu. Teda subjektívne právo vlastníka podlieha premlčaniu a vlastník pozemku stráca právny nárok na reparačnú povinnosť povinnej osoby. Pokiaľ si pôvodný vlastník pozemku alebo iná osoba v trojročnej lehote odo dňa, keď bola zriadená neoprávnená stavba, peňažné plnenie neuplatnili, nárok zaniká. Zákon o vlastníctve bytov upravuje zriadenie vecného bremena vo verejnom záujme v stanovených prípadoch. Neupravuje však náhradu za takto obmedzené vlastnícke právo. Hoci k obmedzeniu vlastníckeho práva tu dochádza vo verejnom záujme, na formu náhrady za obmedzenie je potrebné využiť súkromnoprávnu úpravu, akou je obdobný inštitút ustanovenia § 151n ods. 3 Občianskeho zákonníka s tým, že ide o jedinú možnú kompenzáciu pre sťažovateľa v prípade, pokiaľ všetky ostatné nároky sú premlčané. Sťažovateľ totiž sporný pozemok nadobudol v čase, keď už bol zaťažený vecným bremenom vo verejnom záujme podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov účinného od 1. septembra 2003. Už vtedy mal vlastník pozemku právo žiadať finančnú náhradu. Je vo vzťahu k predmetu sporu bezvýznamné, či vtedajší vlastník toto právo využil, resp. uplatnil, alebo ostal pasívnym. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena nemá charakter opakovaného plnenia pre každého ďalšieho vlastníka pozemku. Keďže sťažovateľ kúpil pozemok už vecným bremenom zaťažený, nie je možné, aby sa ďalší vlastník domáhal finančnej náhrady za takto zriadené vecné bremeno. Takéto právo na nového vlastníka totiž neprešlo. Je potrebné prihliadnuť na práva sťažovateľa ako vlastníka pozemku, no na druhej strane je potrebné prihliadnuť aj na záujmy stavebníka, resp. jeho právneho nástupcu. Vlastník pozemku vstupoval do vzťahu cudzej stavby na cudzom pozemku vedome, pretože o existencii cudzej stavby vedel vrátane toho, že došlo k zriadeniu vecného bremena zákonným spôsobom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Podľa názoru ústavného súdu rozsudok krajského súdu dostatočným a presvedčivým spôsobom vysvetľuje, prečo nebolo možné žalobe sťažovateľa vyhovieť. Preto v žiadnom prípade nemožno považovať rozsudok krajského súdu za arbitrárny, ale ani za zjavne neodôvodnený. Niet teda ani príčiny na to, aby ústavný súd do týchto záverov zasiahol. Skutočnosť, že posúdenie veci krajským súdom nekorešponduje s posúdením sťažovateľa, sama osebe porušenie označených práv nezakladá.

Rozhodujúcou námietkou sťažovateľa je, že krajský súd sa v konečnom rozsudku zásadným spôsobom odchyľil od právneho názoru, ktorý predtým vyslovil v zrušujúcom uznesení z 24. septembra 2009, a to bez toho, aby náležitým spôsobom vysvetlil, čo ho viedlo k zmene stanoviska. Ústavný súd s uvedenou sťažnostnou námietkou nemôže súhlasiť.

Krajský súd v zrušujúcom uznesení judikoval, že sťažovateľom uplatnený nárok je nárokom podľa § 135c Občianskeho zákonníka a môže byť úspešný za splnenia dvoch predpokladov. Predovšetkým sa bude musieť preukázať, že ide o neoprávnenú stavbu, ale

okrem toho sa má skúmať aj to, či napr. zmluvou nedošlo k riešeniu vzťahu vyplývajúceho z neoprávnenej stavby postavenej na cudzom pozemku. Následne okresný súd v rozsudku z 30. júna 2010 dospel k záveru, podľa ktorého zriadením vecného bremena v zmysle zákona o vlastníctve bytov bol vzájomný vzťah medzi vlastníkom pozemku a vlastníkmi stavby vyriešený ex lege, a preto v súlade s právnym názorom krajského súdu vysloveným v zrušujúcom uznesení z 24. septembra 2009 aplikácia ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka už neprichádzala do úvahy, pričom podľa názoru okresného súdu vzhľadom na čl. 11 ods. 4 listiny patrí vlastníkovi pozemku náhrada z titulu obmedzenia vlastníckeho práva v dôsledku zriadenia vecného bremena v prospech vlastníkov stavby. Okresný súd v tejto súvislosti dospel zároveň k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva patrilo iba tomu subjektu, ktorý bol vlastníkom vecným bremenom zaťaženého pozemku v momente vzniku vecného bremena. Práve uvedená skutočnosť bola podľa názoru okresného súdu primárnym dôvodom, pre ktorý uplatnený peňažný nárok sťažovateľa nepovažoval za dôvodný. Inými slovami, okresný súd nepovažoval sťažovateľa za vecne aktívne legitimovaného v súvislosti s uplatnenou peňažnou pohľadávkou, pretože za legitimovaného považoval iba predchádzajúceho vlastníka (právneho predchodcu sťažovateľa).

Uvedené závery okresného súdu sa nejavia byť v rozpore s právnym názorom krajského súdu vysloveným v jeho zrušujúcom uznesení z 24. septembra 2009.

Všetky ďalšie právne úvahy a konštrukcie okresného súdu sú iba alternatívne. Okresný súd sa snaží preukázať, že aj keby nemala byť žaloba nedôvodná na základe primárneho argumentu, aj tak by prichádzalo do úvahy zamietnuť ju na základe viacerých ďalších možných a do úvahy prichádzajúcich argumentov.

Vychádzajúc zo skutočností, že primárna argumentácia okresného súdu, bezozvyšku potvrdená krajským súdom, nejaví známky ústavne nekonformného výkladu zákona, ústavný súd nepovažuje za potrebné osobitne sa zaoberať ďalšími úvahami všeobecných súdov.

Napokon je potrebné poukázať na to, že v náleze ústavného súdu č. k. IV. ÚS 70/2011-46 z 23. júna 2011 riešená problematika nie je obdobná s teraz riešenou vecou. Sťažovateľ totiž v uvedenej veci požadoval vydanie bezdôvodného obohatenia, ktoré vlastník stavby získal na úkor jeho právneho predchodcu ako vlastníka pozemku z titulu, že nemohol disponovať so svojím pozemkom. Nešlo teda o vysporiadanie práva k neoprávnenej stavbe podľa § 135c Občianskeho zákonníka.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. novembra 2011